บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลที่ได้จากการวิจัย โดยการนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิต่างๆมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ พร้อมทั้งอธิบายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ โดยสามารถสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลสรุปเชิงพรรณนา ซึ่งจะแสดงผลด้วยค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย และผลการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งจะแสดงผลในรูปของการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีกับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

ผลสรุปเชิงพรรณนา ประกอบด้วยหัวข้อหลัก ดังนี้

1) ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง
2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

1) ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง

จะอธิบายเกี่ยวกับกลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทตัวอย่าง ประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่าง และประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

1.1) กลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี

ตารางที่ 4.1 แสดงกลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี

กลุ่มอุตสาหกรรม	2544		2545		2546		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจการเกษตร	20	6.5	20	6.8	20	6.3	60	6.5
อาหารและเครื่องดื่ม	21	6.8	19	6.4	21	6.6	61	6.6
ของใช้ในครัวเรือน	7	2.3	7	2.4	7	2.2	21	2.3
อัญมณีและเครื่องประดับ	2	.6	2	.7	2	.6	6	.6
เวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง	2	.6	1	.3	2	.6	5	.5

ตารางที่ 4.1 แสดงกลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี (ต่อ)

กลุ่มอุตสาหกรรม	2544		2545		2546		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่มรองเท้า	24	7.7	17	5.7	24	7.5	65	7.0
ธนาคาร	11	3.5	11	3.7	12	3.8	34	3.7
เงินทุนและหลักทรัพย์	18	5.8	18	6.1	21	6.6	57	6.2
ประกันภัยและประกันชีวิต	20	6.5	20	6.8	20	6.3	60	6.5
เคมีภัณฑ์และพลาสติก	11	3.5	11	3.7	11	3.4	33	3.6
เครื่องมือเครื่องจักรกล	2	.6	2	.7	2	.6	6	.6
บรรจุภัณฑ์	13	4.2	13	4.4	13	4.1	39	4.2
เยื่อกระดาษและกระดาษ	3	1.0	3	1.0	3	.9	9	1.0
ยานพาหนะและอุปกรณ์	8	2.6	8	2.7	8	2.5	24	2.6
วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	19	6.1	19	6.4	19	6.0	57	6.2
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	28	9.0	28	9.5	28	8.8	84	9.1
พลังงานและสาธารณูปโภค	5	1.6	6	2.0	6	1.9	17	1.8
เหมืองแร่	1	.3	1	.3	1	.3	3	.3
พาณิชย์	13	4.2	8	2.7	14	4.4	35	3.8
บันเทิงและสันทนาการ	8	2.6	8	2.7	8	2.5	24	2.6
การแพทย์	11	3.5	11	3.7	11	3.4	33	3.6
โรงแรมและบริการท่องเที่ยว	10	3.2	10	3.4	10	3.1	30	3.2
การพิมพ์และสิ่งพิมพ์	8	2.6	8	2.7	8	2.5	24	2.6
บริการเฉพาะกิจ	2	.6	1	.3	2	.6	5	.5
ขนส่ง	7	2.3	7	2.4	7	2.2	21	2.3
คลังสินค้าและโซโล	4	1.3	4	1.4	4	1.3	12	1.3
สื่อสาร	10	3.2	10	3.4	11	3.4	31	3.4
เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	11	3.5	11	3.7	11	3.4	33	3.6
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	7	2.3	7	2.4	8	2.5	22	2.4
อื่นๆ	4	1.3	5	1.7	5	1.6	14	1.5
รวม	310	100.0	296	100.0	319	100.0	925	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่าจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่นำมาเป็นตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 ปีไม่แตกต่างกันมากนัก โดยในปี 2546 มีจำนวนบริษัทตัวอย่างมากที่สุด คือ 319 บริษัท ประกอบด้วยบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จำนวน 28 บริษัท ซึ่ง

มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.8 ของกลุ่มอุตสาหกรรมทั้งหมด รองลงมาคือ กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มรองเท้า มีจำนวน 24 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 7.5 ของกลุ่มอุตสาหกรรมทั้งหมด และรองลงมาอันดับสาม คือ กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม และกลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ มีจำนวน 21 บริษัทเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.6 ของกลุ่มอุตสาหกรรมทั้งหมด โดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีจำนวนบริษัทตัวอย่างน้อยที่สุด คือ กลุ่มเหมืองแร่ มีเพียงแค่บริษัทเดียว คิดเป็นร้อยละ 0.3 ของกลุ่มอุตสาหกรรมทั้งหมด

สำหรับในปี 2545 มีจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่ใช้ในการทำวิจัยน้อยที่สุดคือ 296 บริษัท เนื่องมาจาก ในปี 2544 ก.บช. ได้ประกาศมีมติไม่เห็นชอบผู้สอบบัญชีรับอนุญาตคนหนึ่ง ซึ่งเป็นเหตุให้บางบริษัทที่ใช้บริการสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชีคนดังกล่าวในปี 2544 ต้องเปลี่ยนผู้สอบบัญชีในปี 2545 การเปลี่ยนผู้สอบบัญชีในกรณีนี้ไม่ได้ถูกนำมารวมในการทำวิจัย จึงทำให้บริษัทตัวอย่างในปีนี้มีจำนวนน้อยกว่าปี 2544 และ 2546

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีจำนวนบริษัทตัวอย่างมากที่สุดในปี 2545 คือ กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ มีจำนวน 28 บริษัท ซึ่งเท่ากับปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 9.5 ของกลุ่มอุตสาหกรรมทั้งหมด รองลงมาคือ กลุ่มธุรกิจการเกษตร และกลุ่มประกันภัยและประกันชีวิต มีจำนวน 20 บริษัทเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.8 รองลงมาอันดับสามคือ กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม และกลุ่มวัสดุก่อสร้างและตกแต่ง ซึ่งมีจำนวน 19 บริษัทเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ของกลุ่มอุตสาหกรรมทั้งหมด ส่วนกลุ่มเวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง กลุ่มเหมืองแร่ และกลุ่มบริการเฉพาะกิจ มีจำนวนบริษัทตัวอย่างน้อยที่สุด โดยมีเพียงกลุ่มละ 1 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 0.3 ของกลุ่มอุตสาหกรรมทั้งหมด

ในปี 2544 มีจำนวนบริษัทตัวอย่างจำนวน 310 บริษัท ซึ่งน้อยกว่าปี 2546 เนื่องมาจาก มีบางบริษัทที่เพิ่งเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2544 ทำให้ไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลของบริษัทในปีก่อนเข้าตลาดหลักทรัพย์ได้ ประกอบกับสภาพแวดล้อมในตลาดหลักทรัพย์และนอกตลาดหลักทรัพย์แตกต่างกัน จึงไม่ได้นำบริษัทดังกล่าวมารวมเป็นบริษัทตัวอย่างในปี 2544 แต่จะนำมารวมเป็นบริษัทตัวอย่างในปี 2546 เนื่องจากมีข้อมูลเพียงพอที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้

ในจำนวนบริษัทตัวอย่าง 310 บริษัทของปี 2544 ประกอบด้วยบริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มากที่สุด ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 28 บริษัท เท่ากับปี 2545

และ 2546 คิดเป็นร้อยละ 9 ของกลุ่มอุตสาหกรรมทั้งหมด รองลงมา คือ กลุ่มสิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม รองเท้า มีจำนวน 24 บริษัท และกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม มีจำนวน 21 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 7.7 และ 6.8 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีจำนวนบริษัทน้อยที่สุด ซึ่งมีเพียง 1 บริษัท และคิดเป็นร้อยละ 0.3 ของกลุ่มอุตสาหกรรมทั้งหมด คือ กลุ่มเหมืองแร่

1.2) ประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี

ตารางที่ 4.2 แสดงประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี

ประเภทผู้สอบบัญชี	2544		2545		2546		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บิ๊กโฟร์	212	68.4	218	73.6	227	71.2	657	71.0
ไม่ใช่บิ๊กโฟร์	98	31.6	78	26.4	92	28.8	268	29.0
รวม	310	100.0	296	100.0	319	100.0	925	100.0

จากตารางที่ 4.2 เมื่อพิจารณาภาพรวมของแต่ละปี พบว่า บริษัทจดทะเบียนนิยมใช้บริการสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชีที่มาจากสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์มากกว่าสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ เป็นจำนวนเกินกึ่งหนึ่ง ทั้ง 3 ปี อาจเนื่องมาจากบริษัทดังกล่าวคาดหวังว่าผู้สอบบัญชีที่มาจากบิ๊กโฟร์นั้น จะให้บริการงานสอบบัญชีที่มีคุณภาพสูง ผู้สอบบัญชีมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และสามารถให้บริการอื่นที่นอกเหนือจากงานสอบบัญชี ถ้าลูกค้าต้องการได้ เช่น การวางระบบบัญชี การให้คำปรึกษาด้านภาษีอากร เป็นต้น

จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดในปี 2544 จำนวน 310 บริษัท มี 212 บริษัทที่ใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์ และ 98 บริษัทใช้บริการจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 68.4 และ 31.6 ตามลำดับ

สำหรับในปี 2545 ซึ่งมีจำนวนบริษัทตัวอย่างทั้งหมด 296 บริษัท มี 218 บริษัทที่ใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์ และ 78 บริษัทใช้บริการจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 73.6 และ 26.4 ตามลำดับ

ส่วนในปี 2546 มี 227 บริษัทที่ใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์ และ 92 บริษัทใช้บริการจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 71.2 และ 28.8 ตามลำดับ จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 319 บริษัท

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนของการใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์ ทั้ง 3 ปี พบว่า ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยที่ในปี 2545 มีสัดส่วนของการใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์สูงที่สุด คือ ร้อยละ 73.6 รองลงมา คือ ปี 2546 และ 2544 ซึ่งมีสัดส่วนของการใช้บริการสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ คิดเป็น ร้อยละ 71.2 และ 68.4 ตามลำดับ

1.3) ประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และแยกตามปี

1.3.1) ประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2544

ตารางที่ 4.3 แสดงประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2544

กลุ่มอุตสาหกรรม	บิ๊กโฟร์		ไม่ใช่บิ๊กโฟร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจการเกษตร	12	60.0	8	40.0	20	100.0
อาหารและเครื่องดื่ม	17	81.0	4	19.0	21	100.0
ของใช้ในครัวเรือน	6	85.7	1	14.3	7	100.0
อัญมณีและเครื่องประดับ	1	50.0	1	50.0	2	100.0
เวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง	1	50.0	1	50.0	2	100.0
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่มรองเท้า	12	50.0	12	50.0	24	100.0
ธนาคาร	11	100.0	0	.0	11	100.0
เงินทุนและหลักทรัพย์	15	83.3	3	16.7	18	100.0
ประกันภัยและประกันชีวิต	16	80.0	4	20.0	20	100.0
เคมีภัณฑ์และพลาสติก	8	72.7	3	27.3	11	100.0
เครื่องมือเครื่องจักรกล	2	100.0	0	.0	2	100.0
บรรจุภัณฑ์	5	38.5	8	61.5	13	100.0

ตารางที่ 4.3 แสดงประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2544 (ต่อ)

กลุ่มอุตสาหกรรม	บิ๊กโฟร์		ไม่ใช่บิ๊กโฟร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เยื่อกระดาษและกระดาษ	2	66.7	1	33.3	3	100.0
ยานพาหนะและอุปกรณ์	6	75.0	2	25.0	8	100.0
วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	11	57.9	8	42.1	19	100.0
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	21	75.0	7	25.0	28	100.0
พลังงานและสาธารณูปโภค	2	40.0	3	60.0	5	100.0
เหมืองแร่	1	100.0	0	.0	1	100.0
พาณิชย์	7	53.8	6	46.2	13	100.0
บันเทิงและสันทนาการ	5	62.5	3	37.5	8	100.0
การแพทย์	4	36.4	7	63.6	11	100.0
โรงแรมและบริการท่องเที่ยว	9	90.0	1	10.0	10	100.0
การพิมพ์และสิ่งพิมพ์	3	37.5	5	62.5	8	100.0
บริการเฉพาะกิจ	0	.0	2	100.0	2	100.0
ขนส่ง	6	85.7	1	14.3	7	100.0
คลังสินค้าและโซโล	2	50.0	2	50.0	4	100.0
สื่อสาร	10	100.0	0	.0	10	100.0
เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	9	81.8	2	18.2	11	100.0
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	7	100.0	0	.0	7	100.0
อื่นๆ	1	25.0	3	75.0	4	100.0
รวม	212	68.4	98	31.6	310	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ในปี 2544 มีกลุ่มอุตสาหกรรมถึง 21 กลุ่ม จากทั้งหมด 30 กลุ่ม ที่มีสัดส่วนของการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์สูงกว่าร้อยละ 50 หรืออาจกล่าวได้ว่าบริษัทส่วนใหญ่ในอุตสาหกรรมเหล่านี้นิยมใช้ผู้สอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์ มากกว่า ที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ โดยกลุ่มธนาคาร กลุ่มเครื่องมือเครื่องจักรกล กลุ่มเหมืองแร่ กลุ่มสื่อสาร และกลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มีสัดส่วนของการใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์สูงที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 100 นั่นหมายถึง จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดในกลุ่มธนาคาร 11 บริษัท ในกลุ่มเครื่องมือเครื่องจักรกล 2 บริษัท ในกลุ่มเหมืองแร่ 1 บริษัท ในกลุ่มสื่อสาร 10 บริษัท และในกลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ 7 บริษัท ทุกบริษัทใช้ผู้สอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการใช้บริการสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์สูงเป็นอันดับถัดมา คือ กลุ่ม โรงแรมและบริการท่องเที่ยว คิดเป็น ร้อยละ 90 นั่นหมายถึง จากจำนวนบริษัททั้งหมด 10 บริษัท มี 9 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 1 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ สูงเป็นอันดับสาม คือ กลุ่มของใช้ในครัวเรือน และกลุ่มขนส่ง คิดเป็นร้อยละ 85.7 เท่ากัน นั่นหมายถึง จากจำนวนบริษัททั้งหมด 7 บริษัท มี 6 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 1 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์

ในทางกลับกันมีกลุ่มอุตสาหกรรมเพียง 5 กลุ่มที่มีสัดส่วนของการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์สูงกว่าร้อยละ 50 หรืออาจกล่าวได้ว่าบริษัทส่วนใหญ่ใน 5 กลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านี้นิยมใช้ผู้สอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์มากกว่าบิ๊กโฟร์ โดย กลุ่มบริการเฉพาะกิจ มีสัดส่วนการของใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมดที่อยู่ในกลุ่มบริการเฉพาะกิจ 2 บริษัท บริษัทดังกล่าวใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์

ส่วนอีก 4 กลุ่มอุตสาหกรรมที่เหลือที่มีสัดส่วนของการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์สูงรองลงมา ได้แก่ กลุ่มอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 75 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมด 4 บริษัท มี 3 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 1 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ กลุ่มการแพทย์มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์คิดเป็นร้อยละ 63.6 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมด 11 บริษัท มี 7 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 4 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ กลุ่มการพิมพ์และสิ่งพิมพ์มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 62.5 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมด 8 บริษัท มี 5 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 3 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ และกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคมีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็น ร้อยละ 60 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมด 5 บริษัท มี 3 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ และมี 2 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจาก บิ๊กโฟร์

จะเห็นว่าเมื่อพิจารณาโดยรวม บริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ยังคงเลือกใช้บริการสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์มากกว่าสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ เนื่องจากความมีชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี ย่อมหมายถึงคุณภาพของพนักงานที่ใช้ในการปฏิบัติงานจนเป็นที่ยอมรับ และน่าเชื่อถือต่อบุคคลภายนอก

1.3.2) ประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2545

ตารางที่ 4.4 แสดงประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2545

กลุ่มอุตสาหกรรม	บิ๊กโฟร์		ไม่ใช่บิ๊กโฟร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจการเกษตร	12	60.0	8	40.0	20	100.0
อาหารและเครื่องดื่ม	17	89.5	2	10.5	19	100.0
ของใช้ในครัวเรือน	6	85.7	1	14.3	7	100.0
อัญมณีและเครื่องประดับ	1	50.0	1	50.0	2	100.0
เวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง	1	100.0	0	.0	1	100.0
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่มรองเท้า	12	70.6	5	29.4	17	100.0
ธนาคาร	11	100.0	0	.0	11	100.0
เงินทุนและหลักทรัพย์	15	83.3	3	16.7	18	100.0
ประกันภัยและประกันชีวิต	17	85.0	3	15.0	20	100.0
เคมีภัณฑ์และพลาสติก	8	72.7	3	27.3	11	100.0
เครื่องมือเครื่องจักรกล	1	50.0	1	50.0	2	100.0
บรรจุภัณฑ์	5	38.5	8	61.5	13	100.0
เยื่อกระดาษและกระดาษ	3	100.0	0	.0	3	100.0
ยานพาหนะและอุปกรณ์	6	75.0	2	25.0	8	100.0
วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	11	57.9	8	42.1	19	100.0
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	20	71.4	8	28.6	28	100.0
พลังงานและสาธารณูปโภค	4	66.7	2	33.3	6	100.0
เหมืองแร่	1	100.0	0	.0	1	100.0
พาณิชย์	7	87.5	1	12.5	8	100.0
บันเทิงและสันทนาการ	5	62.5	3	37.5	8	100.0

ตารางที่ 4.4 แสดงประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2545 (ต่อ)

กลุ่มอุตสาหกรรม	บิ๊กโฟร์		ไม่ใช่บิ๊กโฟร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การแพทย์	5	45.5	6	54.5	11	100.0
โรงแรมและบริการท่องเที่ยว	9	90.0	1	10.0	10	100.0
การพิมพ์และสิ่งพิมพ์	3	37.5	5	62.5	8	100.0
บริการเฉพาะกิจ	0	.0	1	100.0	1	100.0
ขนส่ง	6	85.7	1	14.3	7	100.0
คลังสินค้าและโซโล	2	50.0	2	50.0	4	100.0
สื่อสาร	10	100.0	0	.0	10	100.0
เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	10	90.9	1	9.1	11	100.0
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	7	100.0	0	.0	7	100.0
อื่นๆ	3	60.0	2	40.0	5	100.0
รวม	218	73.6	78	26.4	296	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ในปี 2545 มีกลุ่มอุตสาหกรรมถึง 23 กลุ่ม จากทั้งหมด 30 กลุ่ม ซึ่งมากกว่าในปี 2544 อยู่ 2 กลุ่ม ที่มีสัดส่วนของการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์ สูงกว่าร้อยละ 50 นั่นแสดงว่า บริษัทส่วนใหญ่ในอุตสาหกรรมเหล่านี้นิยมใช้ผู้สอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์มากกว่าที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ โดยกลุ่มเวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง กลุ่มธนาคาร กลุ่มเยื่อกระดาษและกระดาษ กลุ่มเหมืองแร่ กลุ่มสื่อสาร และกลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มีสัดส่วนของการใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์สูงที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 100 นั่นหมายถึง จากจำนวนบริษัทที่อยู่ในกลุ่มเวชภัณฑ์และเครื่องสำอางทั้งหมด 1 บริษัท กลุ่มธนาคารทั้งหมด 11 บริษัท กลุ่มเครื่องมือเครื่องจักรกลทั้งหมด 3 บริษัท กลุ่มเหมืองแร่ทั้งหมด 1 บริษัท กลุ่มสื่อสารทั้งหมด 10 บริษัท และกลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด 7 บริษัท ทุกบริษัทใช้ผู้สอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์ทั้งหมด

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการใช้บริการสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์สูงเป็นอันดับถัดมา คือ กลุ่ม โรงแรมและบริการท่องเที่ยว คิดเป็น ร้อยละ 90 นั่นหมายถึง จากจำนวนบริษัททั้งหมด 10 บริษัท มี 9 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 1 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ สูงเป็นอันดับสาม คือ กลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม คิดเป็นร้อยละ 89.5 นั่นหมายถึง จากจำนวนบริษัททั้งหมด 19 บริษัท มี 17 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 2 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์

ในทางกลับกันมีกลุ่มอุตสาหกรรมเพียง 4 กลุ่ม ซึ่งน้อยกว่าปี 2544 อยู่ 1 กลุ่มที่มีสัดส่วนของการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์สูงกว่าร้อยละ 50 นั่นหมายถึง บริษัทส่วนใหญ่ใน 4 กลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านี้นิยมใช้ผู้สอบบัญชีที่มาจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์มากกว่าสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์ โดย กลุ่มบริการเฉพาะกิจ มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมดที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้ซึ่งมีเพียง 1 บริษัท บริษัทดังกล่าวใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์

ส่วนอีก 3 กลุ่มอุตสาหกรรมที่เหลือ ที่มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์สูงรองลงมา ได้แก่ กลุ่มการพิมพ์และสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 62.5 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมด 8 บริษัท มี 5 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 3 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ กลุ่มบรรจุภัณฑ์ มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 61.5 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมด 13 บริษัท มี 8 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 5 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ และกลุ่มการแพทย์มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 54.5 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมด 11 บริษัท มี 6 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ และมี 5 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ ตามลำดับ

จะเห็นว่าเมื่อพิจารณาโดยรวม ในปี 2545 พบว่า บริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ก็ยังคงเลือกใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์มากกว่าสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ เช่นเดียวกับในปี 2544

1.3.3) ประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2546

ตารางที่ 4.5 แสดงประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2546

กลุ่มอุตสาหกรรม	บิ๊กโฟร์		ไม่ใช่บิ๊กโฟร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจการเกษตร	12	60.0	8	40.0	20	100.0
อาหารและเครื่องดื่ม	19	90.5	2	9.5	21	100.0
ของใช้ในครัวเรือน	6	85.7	1	14.3	7	100.0
อัญมณีและเครื่องประดับ	1	50.0	1	50.0	2	100.0
เวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง	1	50.0	1	50.0	2	100.0
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่มรองเท้า	14	58.3	10	41.7	24	100.0
ธนาคาร	12	100.0	0	.0	12	100.0
เงินทุนและหลักทรัพย์	19	90.5	2	9.5	21	100.0
ประกันภัยและประกันชีวิต	16	80.0	4	20.0	20	100.0
เคมีภัณฑ์และพลาสติก	8	72.7	3	27.3	11	100.0
เครื่องมือเครื่องจักรกล	1	50.0	1	50.0	2	100.0
บรรจุภัณฑ์	5	38.5	8	61.5	13	100.0
เยื่อกระดาษและกระดาษ	3	100.0	0	.0	3	100.0
ยานพาหนะและอุปกรณ์	6	75.0	2	25.0	8	100.0
วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	11	57.9	8	42.1	19	100.0
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	18	64.3	10	35.7	28	100.0
พลังงานและสาธารณูปโภค	5	83.3	1	16.7	6	100.0
เหมืองแร่	1	100.0	0	.0	1	100.0
พาณิชย์	7	50.0	7	50.0	14	100.0
บันเทิงและสันทนาการ	5	62.5	3	37.5	8	100.0
การแพทย์	5	45.5	6	54.5	11	100.0
โรงแรมและบริการท่องเที่ยว	9	90.0	1	10.0	10	100.0
การพิมพ์และสิ่งพิมพ์	3	37.5	5	62.5	8	100.0
บริการเฉพาะกิจ	0	.0	2	100.0	2	100.0
ขนส่ง	6	85.7	1	14.3	7	100.0
คลังสินค้าและโซโล	2	50.0	2	50.0	4	100.0

ตารางที่ 4.5 แสดงประเภทของผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2546 (ต่อ)

กลุ่มอุตสาหกรรม	บิ๊กโฟร์		ไม่ใช่บิ๊กโฟร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สื่อสาร	11	100.0	0	.0	11	100.0
เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	10	90.9	1	9.1	11	100.0
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	8	100.0	0	.0	8	100.0
อื่นๆ	3	60.0	2	40.0	5	100.0
รวม	227	71.2	92	28.8	319	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ในปี 2546 มีกลุ่มอุตสาหกรรมถึง 21 กลุ่ม จากทั้งหมด 30 กลุ่ม ซึ่งเท่ากับในปี 2544 แต่น้อยกว่าในปี 2545 อยู่ 2 กลุ่ม ที่มีสัดส่วนของการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์สูงกว่าร้อยละ 50 นั่นแสดงว่า บริษัทส่วนใหญ่ใน 21 กลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านี้นิยมใช้ผู้สอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์มากกว่าที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ โดยกลุ่มธนาคาร กลุ่มเยื่อกระดาษและกระดาษ กลุ่มเหมืองแร่ กลุ่มสื่อสาร และกลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มีสัดส่วนของการใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์สูงที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 100 นั่นหมายถึง จากจำนวนบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธนาคารทั้งหมด 12 บริษัท กลุ่มเครื่องมือเครื่องจักรกลทั้งหมด 3 บริษัท กลุ่มเหมืองแร่ทั้งหมด 1 บริษัท กลุ่มสื่อสารทั้งหมด 11 บริษัท และกลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด 8 บริษัท ทุกบริษัทใช้ผู้สอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์ทั้งหมด

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการใช้บริการสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์สูงเป็นอันดับถัดมา คือ กลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ คิดเป็น ร้อยละ 90.9 นั่นหมายถึง จากจำนวนบริษัททั้งหมด 11 บริษัท มี 10 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 1 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์สูงเป็นอันดับสาม คือ กลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม และกลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 90.5 เท่ากัน นั่นหมายถึง จากจำนวนบริษัททั้งหมด 21 บริษัท มี 19 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 2 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์

ในทางกลับกันมีกลุ่มอุตสาหกรรมเพียง 4 กลุ่มซึ่งน้อยกว่าปี 2544 อยู่ 1 กลุ่ม แต่เท่ากับ

ในปี 2545 ที่มีสัดส่วนของการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ สูงกว่าร้อยละ 50 แสดงว่าบริษัทส่วนใหญ่ใน 4 กลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านี้นิยมใช้ผู้สอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ มากกว่าบิ๊กโฟร์ โดย กลุ่มบริการเฉพาะกิจ มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมดที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้ซึ่งมีเพียง 1 บริษัท บริษัทดังกล่าวใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์

ส่วนอีก 3 กลุ่มอุตสาหกรรมที่เหลือที่มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์สูงรองลงมา ได้แก่ กลุ่มการพิมพ์และสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 62.5 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมด 8 บริษัท มี 5 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 3 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ กลุ่มบรรจุภัณฑ์ มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 61.5 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมด 13 บริษัท มี 8 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ ในขณะที่มีเพียง 5 บริษัทใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ และกลุ่มการแพทย์มีสัดส่วนการใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 54.5 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมด 11 บริษัท มี 6 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ และมี 5 บริษัทที่ใช้บริการงานสอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์

จะเห็นว่าเมื่อพิจารณาโดยรวม ในปี 2546 พบว่า บริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ก็ยังคงเลือกใช้บริการงานสอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีบิ๊กโฟร์มากกว่าสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ เช่นเดียวกับปี 2544 และ 2545

1.4) ร้อยละของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี

ตารางที่ 4.6 แสดงร้อยละของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี

รายการ	2544		2545		2546		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี	279	90.0	273	92.2	290	90.9	842	91.0
มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี	31	10.0	23	7.8	29	9.1	83	9.0
รวม	310	100.0	296	100.0	319	100.0	925	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ในแต่ละปีมีจำนวนบริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีไม่แตกต่างกันมากนัก โดยในปี 2544 มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10 นั่นคือ จากจำนวนบริษัทตัวอย่างในปี 2544 ทั้งหมด 310 บริษัท มี 31 บริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 279 บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

ในปี 2546 มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากเป็นลำดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 9.1 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมดในปี 2546 จำนวน 319 บริษัท มี 29 บริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 290 บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

ในปี 2545 มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากเป็นลำดับสุดท้าย คิดเป็นร้อยละ 7.8 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมดในปี 2545 จำนวน 296 บริษัท มี 23 บริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 273 บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

1.5) ร้อยละของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และแยกตามปี

1.5.1) ร้อยละของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2544

ตารางที่ 4.7 แสดงร้อยละของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2544

กลุ่มอุตสาหกรรม	ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี		มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจการเกษตร	19	95.0	1	5.0	20	100.0
อาหารและเครื่องดื่ม	19	90.5	2	9.5	21	100.0
ของใช้ในครัวเรือน	7	100.0	0	.0	7	100.0
อัญมณีและเครื่องประดับ	2	100.0	0	.0	2	100.0
เวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง	2	100.0	0	.0	2	100.0
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่มรองเท้า	24	100.0	0	.0	24	100.0
ธนาคาร	10	90.9	1	9.1	11	100.0

ตารางที่ 4.7 แสดงร้อยละของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2544 (ต่อ)

กลุ่มอุตสาหกรรม	ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี		มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เงินทุนและหลักทรัพย์	15	83.3	3	16.7	18	100.0
ประกันภัยและประกันชีวิต	16	80.0	4	20.0	20	100.0
เคมีภัณฑ์และพลาสติก	10	90.9	1	9.1	11	100.0
เครื่องมือเครื่องจักรกล	2	100.0	0	.0	2	100.0
บรรจุภัณฑ์	13	100.0	0	.0	13	100.0
เยื่อกระดาษและกระดาษ	2	66.7	1	33.3	3	100.0
ยานพาหนะและอุปกรณ์	8	100.0	0	.0	8	100.0
วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	17	89.5	2	10.5	19	100.0
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	27	96.4	1	3.6	28	100.0
พลังงานและสาธารณูปโภค	5	100.0	0	.0	5	100.0
เหมืองแร่	0	.0	1	100.0	1	100.0
พาณิชย์	10	76.9	3	23.1	13	100.0
บันเทิงและสันทนาการ	7	87.5	1	12.5	8	100.0
การแพทย์	8	72.7	3	27.3	11	100.0
โรงแรมและบริการท่องเที่ยว	9	90.0	1	10.0	10	100.0
การพิมพ์และสิ่งพิมพ์	6	75.0	2	25.0	8	100.0
บริการเฉพาะกิจ	1	50.0	1	50.0	2	100.0
ขนส่ง	6	85.7	1	14.3	7	100.0
คลังสินค้าและโซโล	4	100.0	0	.0	4	100.0
สื่อสาร	10	100.0	0	.0	10	100.0
เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	9	81.8	2	18.2	11	100.0
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	7	100.0	0	.0	7	100.0
อื่นๆ	4	100.0	0	.0	4	100.0
รวม	279	90.0	31	10.0	310	100.0

จากตารางที่ 4.7 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า เกือบทุกกลุ่มอุตสาหกรรมในปี 2544 มีจำนวนบริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีน้อยกว่าจำนวนบริษัทที่ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี หรืออาจกล่าวได้ว่าบริษัทส่วนใหญ่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านี้ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของบริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเหมืองแร่ คิดเป็นร้อยละ 100 นั่นหมายถึง จากจำนวนบริษัททั้งหมดในกลุ่มเหมืองแร่ 1 บริษัท บริษัทดังกล่าวมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากรองลงมา คือ กลุ่มบริการเฉพาะกิจ คิดเป็นร้อยละ 50 นั่นหมายถึง จากจำนวนบริษัททั้งหมดในกลุ่มบริการเฉพาะกิจ 2 บริษัท มี 1 บริษัทที่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี และ 1 บริษัทที่ไม่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี

สำหรับกลุ่มกระดาษและเยื่อกระดาษเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากเป็นอันดับสาม ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 33.3 นั่นหมายถึง จากจำนวนบริษัททั้งหมดในกลุ่มกระดาษและเยื่อกระดาษจำนวน 3 บริษัท มี 2 บริษัทที่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี และ 1 บริษัทที่ไม่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีน้อยที่สุด ประกอบด้วย กลุ่มของใช้ในครัวเรือน กลุ่มอัญมณีและเครื่องประดับ กลุ่มเวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง กลุ่มสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มรองเท้า กลุ่มเครื่องมือเครื่องจักรกล กลุ่มบรรจุภัณฑ์ กลุ่มยานพาหนะและอุปกรณ์ กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค กลุ่มคลังสินค้าและโซโล กลุ่มสื่อสาร กลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มอื่นๆ ซึ่งมีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีเท่ากับร้อยละ 0 แสดงว่าจากจำนวนบริษัททั้งหมด 7 บริษัทในกลุ่มของใช้ในครัวเรือน 2 บริษัทในกลุ่มอัญมณีและเครื่องประดับ 2 บริษัทในกลุ่มเวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง 24 บริษัทในกลุ่มสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มรองเท้า 2 บริษัทในกลุ่มเครื่องมือเครื่องจักรกล 13 บริษัทในกลุ่มบรรจุภัณฑ์ 8 บริษัทในกลุ่มยานพาหนะและอุปกรณ์ 5 บริษัทในกลุ่มพลังงานและสาธาะณูปโภค 4 บริษัทในกลุ่มคลังสินค้าและโซโล 10 บริษัทในกลุ่มสื่อสาร 7 บริษัทในกลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และ4 บริษัทในกลุ่มอื่นๆ ไม่มีบริษัทใดเลยที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ส่วนอีก 15 กลุ่มอุตสาหกรรมที่เหลือ มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีอยู่ระหว่างร้อยละ 3.6 – 27.3

1.5.2) ร้อยละของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2545

ตารางที่ 4.8 แสดงร้อยละของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2545

กลุ่มอุตสาหกรรม	ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี		มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจการเกษตร	19	95.0	1	5.0	20	100.0
อาหารและเครื่องดื่ม	19	100.0	0	.0	19	100.0
ของใช้ในครัวเรือน	7	100.0	0	.0	7	100.0
อัญมณีและเครื่องประดับ	2	100.0	0	.0	2	100.0
เวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง	1	100.0	0	.0	1	100.0
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่มรองเท้า	15	88.2	2	11.8	17	100.0
ธนาคาร	11	100.0	0	.0	11	100.0
เงินทุนและหลักทรัพย์	18	100.0	0	.0	18	100.0
ประกันภัยและประกันชีวิต	19	95.0	1	5.0	20	100.0
เคมีภัณฑ์และพลาสติก	10	90.9	1	9.1	11	100.0
เครื่องมือเครื่องจักรกล	1	50.0	1	50.0	2	100.0
บรรจุภัณฑ์	13	100.0	0	.0	13	100.0
เยื่อกระดาษและกระดาษ	2	66.7	1	33.3	3	100.0
ยานพาหนะและอุปกรณ์	8	100.0	0	.0	8	100.0
วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	19	100.0	0	.0	19	100.0
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	27	96.4	1	3.6	28	100.0
พลังงานและสาธารณูปโภค	5	83.3	1	16.7	6	100.0
เหมืองแร่	1	100.0	0	.0	1	100.0
พาณิชย์	8	100.0	0	.0	8	100.0
บันเทิงและสันทนาการ	8	100.0	0	.0	8	100.0
การแพทย์	6	54.5	5	45.5	11	100.0
โรงแรมและบริการท่องเที่ยว	10	100.0	0	.0	10	100.0
การพิมพ์และสิ่งพิมพ์	8	100.0	0	.0	8	100.0
บริการเฉพาะกิจ	1	100.0	0	.0	1	100.0
ขนส่ง	6	85.7	1	14.3	7	100.0
คลังสินค้าและโซโล	3	75.0	1	25.0	4	100.0
สื่อสาร	8	80.0	2	20.0	10	100.0
เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	10	90.9	1	9.1	11	100.0
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	6	85.7	1	14.3	7	100.0

ตารางที่ 4.8 แสดงร้อยละของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2545 (ต่อ)

กลุ่มอุตสาหกรรม	ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี		มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อื่นๆ	2	40.0	3	60.0	5	100.0
รวม	273	92.2	23	7.8	296	100.0

จากตารางที่ 4.8 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า เกือบทุกกลุ่มอุตสาหกรรมในปี 2545 มีจำนวนบริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีน้อยกว่าจำนวนบริษัทที่ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี เช่นเดียวกับปี 2544

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของบริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากที่สุด คือ กลุ่มอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 60 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมดในกลุ่มอื่นๆ 5 บริษัท มี 3 บริษัทที่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี และ 2 บริษัทที่ไม่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากรองลงมา คือ กลุ่มเครื่องมือเครื่องจักรกล คิดเป็นร้อยละ 50 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมดในกลุ่มเครื่องมือเครื่องจักรกล 2 บริษัท มี 1 บริษัทที่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี และ 1 บริษัทที่ไม่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี

สำหรับกลุ่มการแพทย์เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากเป็นอันดับสาม ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 45.5 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมดในกลุ่มการแพทย์จำนวน 11 บริษัท มี 5 บริษัทที่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี และ 6 บริษัทที่ไม่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีน้อยที่สุด ประกอบด้วย กลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม กลุ่มของใช้ในครัวเรือน กลุ่มอัญมณีและเครื่องประดับ กลุ่มเวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง กลุ่มธนาคาร กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ กลุ่มบรรจุภัณฑ์ กลุ่มยานพาหนะและอุปกรณ์ กลุ่มวัสดุก่อสร้างและตกแต่ง กลุ่มเหลืองแร่ กลุ่มพาณิชย์ กลุ่มบันเทิงและสันทนาการ กลุ่มโรงแรมและบริการท่องเที่ยว กลุ่มการพิมพ์และสิ่งพิมพ์ และกลุ่มบริการเฉพาะกิจ ซึ่งมีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีเท่ากับร้อยละ 0 แสดงว่า ทุกบริษัทที่อยู่ใน 15 อุตสาหกรรม

เหล่านี้ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ส่วนอีก 12 กลุ่มอุตสาหกรรมที่เหลือ มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีอยู่ระหว่างร้อยละ 3.6 – 33.3

1.5.3) ร้อยละของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2546

ตารางที่ 4.9 แสดงร้อยละของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2546

กลุ่มอุตสาหกรรม	ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี		มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจการเกษตร	20	100.0	0	.0	20	100.0
อาหารและเครื่องดื่ม	18	85.7	3	14.3	21	100.0
ของใช้ในครัวเรือน	7	100.0	0	.0	7	100.0
อัญมณีและเครื่องประดับ	2	100.0	0	.0	2	100.0
เวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง	2	100.0	0	.0	2	100.0
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่มรองเท้า	24	100.0	0	.0	24	100.0
ธนาคาร	10	83.3	2	16.7	12	100.0
เงินทุนและหลักทรัพย์	17	81.0	4	19.0	21	100.0
ประกันภัยและประกันชีวิต	18	90.0	2	10.0	20	100.0
เคมีภัณฑ์และพลาสติก	10	90.9	1	9.1	11	100.0
เครื่องมือเครื่องจักรกล	2	100.0	0	.0	2	100.0
บรรจุภัณฑ์	13	100.0	0	.0	13	100.0
เยื่อกระดาษและกระดาษ	1	33.3	2	66.7	3	100.0
ยานพาหนะและอุปกรณ์	7	87.5	1	12.5	8	100.0
วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	17	89.5	2	10.5	19	100.0
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	26	92.9	2	7.1	28	100.0
พลังงานและสาธารณูปโภค	5	83.3	1	16.7	6	100.0
เหมืองแร่	1	100.0	0	.0	1	100.0
พาณิชย์	12	85.7	2	14.3	14	100.0
บันเทิงและสันทนาการ	6	75.0	2	25.0	8	100.0
การแพทย์	11	100.0	0	.0	11	100.0
โรงแรมและบริการท่องเที่ยว	10	100.0	0	.0	10	100.0

ตารางที่ 4.9 แสดงร้อยละของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2546 (ต่อ)

กลุ่มอุตสาหกรรม	ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี		มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การพิมพ์และสิ่งพิมพ์	7	87.5	1	12.5	8	100.0
บริการเฉพาะกิจ	1	50.0	1	50.0	2	100.0
ขนส่ง	7	100.0	0	.0	7	100.0
คลังสินค้าและโซโล	4	100.0	0	.0	4	100.0
สื่อสาร	10	90.9	1	9.1	11	100.0
เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	10	90.9	1	9.1	11	100.0
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	7	87.5	1	12.5	8	100.0
อื่นๆ	5	100.0	0	.0	5	100.0
รวม	290	90.9	29	9.1	319	100.0

จากตารางที่ 4.9 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า เกือบทุกกลุ่มอุตสาหกรรมในปี 2546 มีจำนวนบริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีน้อยกว่าจำนวนบริษัทที่ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี เช่นเดียวกับปี 2544 และ 2545

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของบริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากที่สุด คือ กลุ่มกระดาษและเยื่อกระดาษ คิดเป็นร้อยละ 66.7 นั่นคือ จากจำนวนบริษัทั้งหมดในกลุ่มกระดาษและเยื่อกระดาษ 3 บริษัท มี 2 บริษัทที่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี และ 1 บริษัทที่ไม่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากรองลงมา คือ กลุ่มบริการเฉพาะกิจ คิดเป็นร้อยละ 50 นั่นคือ จากจำนวนบริษัทั้งหมดในกลุ่มบริการเฉพาะกิจ 2 บริษัท มี 1 บริษัทที่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี และ 1 บริษัทที่ไม่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี

สำหรับกลุ่มบันเทิงและสันทนาการเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากเป็นอันดับสาม ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25 นั่นคือ จากจำนวนบริษัทั้งหมด 8 บริษัท มี 2 บริษัทที่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี และ 6 บริษัทที่ไม่เปลี่ยนผู้สอบบัญชี

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีน้อยที่สุด ประกอบด้วย กลุ่มธุรกิจการเกษตร กลุ่มของใช้ในครัวเรือน กลุ่มอัญมณีและเครื่องประดับ กลุ่มเวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง กลุ่มสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มรองเท้า กลุ่มเครื่องมือเครื่องจักรกล กลุ่มบรรจุภัณฑ์ กลุ่มเหลืองแร่ กลุ่มการแพทย์ กลุ่มโรงแรมและบริการท่องเที่ยว กลุ่มขนส่ง กลุ่มคลังสินค้าและโซโล และกลุ่มอื่นๆ ซึ่งมีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีเท่ากับร้อยละ 0 แสดงว่า ทุกบริษัทที่อยู่ใน 13 กลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านี้ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ส่วนอีก 14 กลุ่มอุตสาหกรรมที่เหลือมีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีอยู่ระหว่างร้อยละ 7.1 – 19.0

1.6) ประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี

ตารางที่ 4.10 แสดงประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี

ประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี	2544		2545		2546		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จาก บิ๊กโฟร์ เป็น บิ๊กโฟร์	18	58.1	7	30.4	18	62.1	43	51.8
จาก บิ๊กโฟร์ เป็น ไม่ใช่บิ๊กโฟร์	2	6.5	2	8.7	5	17.2	9	10.8
จาก ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ เป็น บิ๊กโฟร์	2	6.5	6	26.1	3	10.3	11	13.3
จาก ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ เป็น ไม่ใช่บิ๊กโฟร์	9	29.0	8	34.8	3	10.3	20	24.1
รวม	31	100.0	23	100.0	29	100.0	83	100.0

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ในปี 2544 บริษัทมีสัดส่วนการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.1 รองลงมา คือ เปลี่ยนจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 29 และสุดท้าย คือ เปลี่ยนจากบิ๊กโฟร์เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ และจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์ คิดเป็น ร้อยละ 6.5 เท่ากัน

ส่วนในปี 2545 บริษัทมีสัดส่วนการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.8 รองลงมา คือ เปลี่ยนจาก บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 30.4 เปลี่ยนจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 26.1 และเปลี่ยนจากบิ๊กโฟร์เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 8.7 ตามลำดับ

สำหรับในปี 2546 บริษัทมีสัดส่วนการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.1 รองลงมา คือ เปลี่ยนจากบิ๊กโฟร์เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ17.2 และสุดท้าย คือเปลี่ยนจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์ และจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ10.3 เท่ากัน

เมื่อพิจารณารวมทั้ง 3 ปี พบว่า บริษัทที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่จะเปลี่ยนจากบิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 51.8 รองลงมา คือ เปลี่ยนจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นเสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ 24.1 เปลี่ยนจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์ คิดเป็นร้อยละ13.3 และน้อยที่สุด คือเปลี่ยนจากบิ๊กโฟร์เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10.8

1.7) ประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และแยกตามปี

1.7.1) ประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2544

ตารางที่ 4.11 แสดงประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2544

กลุ่มอุตสาหกรรม	จากบิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์		จากบิ๊กโฟร์เป็นไม่ใช่บิ๊กโฟร์		จากไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์		จากไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นไม่ใช่บิ๊กโฟร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจการเกษตร	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0	1	100.0
อาหารและเครื่องดื่ม	1	50.0	0	.0	1	50.0	0	.0	2	100.0
ธนาคาร	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
เงินทุนและหลักทรัพย์	2	66.7	0	.0	0	.0	1	33.3	3	100.0
ประกันภัยและประกันชีวิต	3	75.0	0	.0	0	.0	1	25.0	4	100.0
เคมีภัณฑ์และพลาสติก	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
เยื่อกระดาษและกระดาษ	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	1	50.0	0	.0	0	.0	1	50.0	2	100.0

ตารางที่ 4.11 แสดงประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2544 (ต่อ)

กลุ่มอุตสาหกรรม	จากบิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์		จากบิ๊กโฟร์เป็นไม่ใช่บิ๊กโฟร์		จากไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์		จากไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นไม่ใช่บิ๊กโฟร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
เหมืองแร่	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
พาณิชย์	2	66.7	0	.0	0	.0	1	33.3	3	100.0
บันเทิงและสันทนาการ	0	.0	1	100.0	0	.0	0	.0	1	100.0
การแพทย์	0	.0	0	.0	1	33.3	2	66.7	3	100.0
โรงแรมและบริการท่องเที่ยว	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
การพิมพ์และสิ่งพิมพ์	1	50.0	0	.0	0	.0	1	50.0	2	100.0
บริการเฉพาะกิจ	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0	1	100.0
ขนส่ง	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	1	50.0	1	50.0	0	.0	0	.0	2	100.0
รวม	18	58.1	2	6.5	2	6.5	9	29.0	31	100.0

จากตารางที่ 4.11 พบว่า จากประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีทั้งหมด 4 ประเภท ในปี 2544 นั้น กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์ มากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 คือ กลุ่มธนาคาร กลุ่มเคมีภัณฑ์และพลาสติก กลุ่มเยื่อกระดาษและกระดาษ กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มเหมืองแร่ กลุ่มโรงแรมและบริการท่องเที่ยว และกลุ่มขนส่ง ส่วนกลุ่มบันเทิงและสันทนาการมีสัดส่วนการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 เช่นกัน

สำหรับการเปลี่ยนจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์ นั้น กลุ่มอาหารและเครื่องดื่มเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีเป็นแบบดังกล่าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนกลุ่มธุรกิจการเกษตร และกลุ่มบริการเฉพาะกิจ มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์มากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100

สาเหตุที่กลุ่มบันเทิงและสันทนาการมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์เป็นผู้สอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์น่าจะมาจากบริษัทต้องการที่จะลดค่าใช้จ่าย และประกอบกับแหล่งเงินทุนของบริษัทมักจะมาจากทุนส่วนตัวของเจ้าของ ไม่ใช่เป็นการระดมเงินทุนจากภายนอก ดังนั้นบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้จึงไม่จำเป็นที่จะต้องใช้บริการผู้สอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์ในการตรวจสอบ เพื่อให้งบการเงินดูน่าเชื่อถือมากขึ้น เพื่อดึงดูดให้บุคคลภายนอกมาลงทุน

1.7.2) ประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2545

ตารางที่ 4.12 แสดงประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2545

กลุ่มอุตสาหกรรม	จากบิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์		จากบิ๊กโฟร์เป็นไม่ใช่บิ๊กโฟร์		จากไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์		จากไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นไม่ใช่บิ๊กโฟร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจการเกษตร	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
สิ่งทอเครื่องนุ่งห่มรองเท้า	1	50.0	0	.0	0	.0	1	50.0	2	100.0
ประกันภัยและประกันชีวิต	0	.0	0	.0	1	100.0	0	.0	1	100.0
เคมีภัณฑ์และพลาสติก	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0	1	100.0
เครื่องมือเครื่องจักรกล	0	.0	1	100.0	0	.0	0	.0	1	100.0
เยื่อกระดาษและกระดาษ	0	.0	0	.0	1	100.0	0	.0	1	100.0
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	0	.0	1	100.0	0	.0	0	.0	1	100.0
พลังงานและสาธารณูปโภค	0	.0	0	.0	1	100.0	0	.0	1	100.0
การแพทย์	1	20.0	0	.0	1	20.0	3	60.0	5	100.0
ขนส่ง	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0	1	100.0
คลังสินค้าและโซโล	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0	1	100.0
สื่อสาร	2	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	2	100.0
เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	0	.0	0	.0	1	100.0	0	.0	1	100.0
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
อื่นๆ	1	33.3	0	.0	1	33.3	1	33.3	3	100.0
รวม	7	30.4	2	8.7	6	26.1	8	34.8	23	100.0

จากตารางที่ 4.12 พบว่า จากประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีทั้งหมด 4 ประเภทในปี 2545 นั้น กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์มากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 คือกลุ่มธุรกิจการเกษตร กลุ่มการสื่อสาร และกลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนกลุ่มเครื่องมือเครื่องจักรกล และกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นเพียง 2 กลุ่มที่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีในแบบนี้เท่านั้น

สำหรับการเปลี่ยนจาก สำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์ นั้น กลุ่มประกันภัยและประกันชีวิต กลุ่มเยื่อกระดาษและกระดาษ กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค และกลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีเป็นแบบดังกล่าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนกลุ่มเคมีภัณฑ์และพลาสติก กลุ่มขนส่ง และกลุ่มคลังสินค้าและโซโล มีสัดส่วนของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ มากที่สุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 เช่นกัน

สาเหตุที่กลุ่มเครื่องมือเครื่องจักรกลและกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์ เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ น่าจะมาจาก ความต้องการลดค่าใช้จ่าย และประกอบกับกำลังอยู่ในช่วงที่ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ตกต่ำ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการลดค่าใช้จ่าย

ในส่วนของกลุ่มประกันภัยและประกันชีวิต ซึ่งมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์ สาเหตุน่าจะมาจากการที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้คนทำประกันชีวิตมากขึ้น โดยที่บุคคลเหล่านั้นสามารถนำเบี้ยประกันชีวิตไปหักลดหย่อนตอนคำนวนภาษีได้ ดังนั้นจึงส่งผลให้ธุรกิจประกันชีวิตดีขึ้น บริษัทจึงได้เปลี่ยนมาใช้ผู้สอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์ สำหรับสาเหตุที่กลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์เปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์มาเป็นบิ๊กโฟร์ ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากความต้องการของบริษัทแม่ เนื่องมาจากว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมนี้ส่วนใหญ่มีบริษัทแม่ที่เป็นบริษัทต่างประเทศ และบริษัทแม่เหล่านั้นต้องการใช้ผู้สอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์ ประกอบกับสำนักงานสอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์จะมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านมากกว่า และมีบริการด้านอื่นๆนอกเหนือจากงานสอบบัญชีด้วย และสำหรับสาเหตุที่กลุ่มเยื่อกระดาษและกระดาษ และกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์มาเป็นบิ๊กโฟร์ น่าจะมาจากผู้สอบบัญชีที่

เป็นบิ๊กโฟร์นั้นสามารถให้บริการได้หลายด้าน และมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านมากกว่าผู้สอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์

1.7.3) ประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2546

ตารางที่ 4.13 แสดงประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีของบริษัทตัวอย่างแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2546

กลุ่มอุตสาหกรรม	จากบิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์		จากบิ๊กโฟร์เป็นไม่ใช่บิ๊กโฟร์		จากไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์		จากไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นไม่ใช่บิ๊กโฟร์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาหารและเครื่องดื่ม	2	66.7	0	.0	1	33.3	0	.0	3	100.0
ธนาคาร	2	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	2	100.0
เงินทุนและหลักทรัพย์	3	75.0	0	.0	1	25.0	0	.0	4	100.0
ประกันภัยและประกันชีวิต	1	50.0	1	50.0	0	.0	0	.0	2	100.0
เคมีภัณฑ์และพลาสติก	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
เยื่อกระดาษและกระดาษ	2	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	2	100.0
ยานพาหนะและอุปกรณ์	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
วัสดุก่อสร้างและตกแต่ง	1	50.0	0	.0	0	.0	1	50.0	2	100.0
พัฒนาอสังหาริมทรัพย์	0	.0	2	100.0	0	.0	0	.0	2	100.0
พลังงานและสาธารณูปโภค	0	.0	0	.0	1	100.0	0	.0	1	100.0
พาณิชย์	1	50.0	1	50.0	0	.0	0	.0	2	100.0
บันเทิงและสันทนาการ	1	50.0	0	.0	0	.0	1	50.0	2	100.0
การพิมพ์และสิ่งพิมพ์	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0	1	100.0
บริการเฉพาะกิจ	0	.0	1	100.0	0	.0	0	.0	1	100.0
สื่อสาร	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	1	100.0	0	.0	0	.0	0	.0	1	100.0
รวม	18	62.1	5	17.2	3	10.3	3	10.3	29	100.0

จากตารางที่ 4.13 เมื่อพิจารณาประเภทของการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีในปี 2546 พบว่า กลุ่มธนาคาร กลุ่มเคมีภัณฑ์และพลาสติก กลุ่มเยื่อกระดาษและกระดาษ กลุ่มยานพาหนะและอุปกรณ์ กลุ่มสื่อสาร กลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ และกลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีในลักษณะของการเปลี่ยนจากบิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์ มากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนกลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และกลุ่มบริการเฉพาะกิจเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

สำหรับการเปลี่ยนจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์เป็นบิ๊กโฟร์ นั้น กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีเป็นแบบดังกล่าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนการเปลี่ยนแบบสุดท้าย คือ เปลี่ยนจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์มาเป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ด้วยกันเองนั้น กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนการเปลี่ยนแบบนี้มากที่สุด คือ กลุ่มการพิมพ์และสิ่งพิมพ์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 เช่นกัน

สาเหตุที่กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และกลุ่มบริการเฉพาะกิจมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากบิ๊กโฟร์เป็นสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์ น่าจะมาจากความต้องการลดค่าใช้จ่าย ส่วนสาเหตุที่กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์มาเป็นบิ๊กโฟร์นั้น น่าจะมาจากผู้สอบบัญชีที่เป็นบิ๊กโฟร์สามารถให้บริการได้หลายด้านและมีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านมากกว่าผู้สอบบัญชีที่ไม่ใช่บิ๊กโฟร์

2) **ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี**

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีที่นำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 7 ปัจจัย คือ การเปลี่ยนคณะกรรมการบริหารบริษัท การเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท การออกจำหน่ายหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ของบริษัท รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับลูกค้า รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง

ปัจจัย 3 ปัจจัยแรกเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ สามารถวัดค่าได้ว่ามาก หรือน้อย ดังนั้นในการจัดทำตารางสรุปผลข้อมูลจึงมีการคำนวณหาค่าเฉลี่ยด้วย ส่วน 4 ปัจจัยต่อมา มีลักษณะเป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม ซึ่งไม่สามารถวัดค่าได้ว่ามาก หรือน้อย เป็นตัวแปรที่ต้องมีการกำหนดค่าให้ ดังนั้นในการทำตารางสรุปผลจึงเป็นเพียงการคำนวณความถี่ในรูปร้อยละเท่านั้น ไม่มีการคำนวณหาค่าเฉลี่ย

2.1) ร้อยละของการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทแยกตามปี

ตารางที่ 4.14 แสดงร้อยละของการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทแยกตามปี

ปี/ปัจจัย	ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท			มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท			รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย
2544	100	32.3	.000	210	67.7	.267	310	100.0	.181
2545	128	43.2	.000	168	56.8	.227	296	100.0	.129
2546	108	33.9	.000	211	66.1	.238	319	100.0	.158
รวม	336	36.3	.000	589	63.7	.245	925	100.0	.156

จากตารางที่ 4.14 พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดในปี 2544 จำนวน 310 บริษัท มี 210 บริษัทที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท คิดเป็นร้อยละ 67.7 ซึ่งเป็นจำนวนสูงที่สุดเมื่อเทียบกับปี 2545 และ 2546 โดยมีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทเท่ากับ .267 และมี 100 บริษัทที่ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท คิดเป็นร้อยละ 32.3

ในปี 2545 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 296 บริษัท มี 168 บริษัทที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท คิดเป็นร้อยละ 56.8 ซึ่งต่ำกว่าทั้งปี 2544 และ 2546 โดยมีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทเท่ากับ .227 และมี 128 บริษัทที่ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท คิดเป็นร้อยละ 43.2

สำหรับในปี 2546 มี 211 บริษัทที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท คิดเป็นร้อยละ 66.1 ซึ่งต่ำกว่าปี 2544 แต่สูงกว่าปี 2545 โดยมีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนการเปลี่ยนคณะกรรมการ

บริษัทเท่ากับ .238 และมี 108 บริษัทที่ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท คิดเป็นร้อยละ 33.9 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 319 บริษัท

เมื่อวิเคราะห์โดยรวม พบว่า บริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่เกินกึ่งหนึ่งของแต่ละปีมีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท และโดยเฉลี่ยแล้วจำนวนคณะกรรมการบริษัทที่มีการเปลี่ยนในแต่ละปีนั้นจะมีจำนวนใกล้เคียงกันและมีจำนวนไม่มากนัก พิจารณาได้จากค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท ของทั้ง 3 ปี ซึ่งจะมีค่าอยู่ในช่วง .220 - .270

2.2) ร้อยละของการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี

ตารางที่ 4.15 แสดงร้อยละของการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี

ปี/ปัจจัย	ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ			มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ			รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย
2544	213	68.7	.000	97	31.3	.449	310	100.0	.141
2545	219	74.0	.000	77	26.0	.427	296	100.0	.111
2546	252	79.0	.000	67	21.0	.414	319	100.0	.087
รวม	684	73.9	.000	241	26.1	.432	925	100.0	.113

จากตารางที่ 4.15 พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 3 ปี บริษัทส่วนใหญ่ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ โดยที่ใน ปี 2544 มีจำนวนบริษัทที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบมากที่สุดเมื่อเทียบกับปี 2545 และ 2546 คิดเป็นร้อยละ 31.3 นั่นคือ จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดในปี 2544 จำนวน 310 บริษัท มี 97 บริษัทที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการตรวจสอบเท่ากับ .449 ในขณะที่อีก 213 บริษัทไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ

ในปี 2545 มีจำนวนบริษัทที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบมากรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 26.0 นั่นคือ จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 296 บริษัท มี 77 บริษัทที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการตรวจสอบเท่ากับ .427 ในขณะที่อีก 219 บริษัทไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ

ในปี 2546 มีจำนวนบริษัทที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบน้อยที่สุดใน 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.0 นั่นคือ จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 319 บริษัท มี 67 บริษัทที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการตรวจสอบเท่ากับ .414 ในขณะที่อีก 252 บริษัทไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ

2.3) ร้อยละของการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี

ตารางที่ 4.16 แสดงร้อยละของการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ของบริษัทตัวอย่างแยกตามปี

ปี/ปัจจัย	ไม่มีการออก หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้			มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือ หุ้นกู้			รวม		
	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย
2544	222	71.6	.00	88	28.4	1,189,023,704.78	310	100.0	337,529,309.75
2545	201	67.9	.00	95	32.1	2,059,247,516.45	296	100.0	660,907,142.10
2546	253	79.3	.00	66	20.7	371,274,324.43	319	100.0	76,815,377.47
รวม	676	73.1	.00	249	26.9	1,304,283,957.82	925	100.0	351,099,141.08

จากตารางที่ 4.16 เมื่อพิจารณาภาพรวม จะเห็นว่า มีบริษัทเป็นจำนวนน้อยกว่ากึ่งหนึ่งในแต่ละปีที่มีการออกจำหน่ายหุ้น โดย ในปี 2545 มีจำนวนบริษัทที่มีการออกจำหน่ายหุ้นมากที่สุดเมื่อเทียบกับปี 2544 และ 2546 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 32.1 นั่นคือ จากจำนวนบริษัททั้งหมดในปี 2545 จำนวน 296 **บริษัท** มี 95 บริษัทที่มีการออกจำหน่ายหุ้น โดยมีมูลค่าเฉลี่ยของหุ้นที่ออกเท่ากับ 2,059,247,516.45 บาท และมี 201 บริษัทที่ไม่มีการออกจำหน่ายหุ้น รองลงมา คือ ปี 2544 คิดเป็นร้อยละ 28.4 นั่นคือจากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 310 บริษัท มี 88 บริษัทที่มีการออกจำหน่ายหุ้น โดยมีมูลค่าเฉลี่ยของหุ้นที่ออกเท่ากับ 1,189,023,704.78 บาท และมี 201 บริษัทที่ไม่มีการออกจำหน่ายหุ้น น้อยที่สุด คือ ปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 20.7 นั่นคือจากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดในปี 2546 จำนวน 319 บริษัท มี 66บริษัทที่มีการออกจำหน่ายหุ้น โดยมีมูลค่าเฉลี่ยของหุ้นที่ออกเท่ากับ371,274,324.43บาท และมี 253 บริษัทที่ไม่มีการออกจำหน่ายหุ้น

2.4) ร้อยละของรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบแยกตามปี

ตารางที่ 4.17 แสดงร้อยละของรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบแยกตามปี

ปี/ปัจจัย	ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขต		มีการรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขต		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2544	272	87.7	38	12.3	310	100.0
2545	254	85.8	42	14.2	296	100.0
2546	267	83.7	52	16.3	319	100.0
รวม	793	85.7	132	14.3	925	100.0

จากตารางที่ 4.17 พบว่า จากจำนวนตัวอย่างในปี 2544 ทั้งหมด 310 บริษัท มี 38 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบในรายงานของผู้สอบบัญชี คิดเป็นร้อยละ 12.3 ซึ่งเป็นจำนวนน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับปี 2545 และ 2546 และมี 272 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 87.7

ในปี 2545 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 296 บริษัท มี 42 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบในรายงานของผู้สอบบัญชี คิดเป็นร้อยละ 14.2 ซึ่งมากกว่าปี 2544 แต่น้อยกว่าปี 2546 และมี 254 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 85.8

และในปี 2546 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 319 บริษัท มี 52 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบในรายงานของผู้สอบบัญชี คิดเป็นร้อยละ 16.3 ซึ่งเป็นจำนวนสูงที่สุดใน 3 ปี และมี 267 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 83.7

เมื่อพิจารณาโดยรวมทั้ง 3 ปี พบว่า บริษัทส่วนใหญ่จะไม่ได้รับรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี มีเพียงส่วนน้อยไม่ถึงร้อยละ 20 ในแต่ละปีที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ

2.5) ร้อยละของรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้าแยกตามปี

ตารางที่ 4.18 แสดงร้อยละของรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้าแยกตามปี

ปี/ปัจจัย	ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชี		มีการรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชี		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2544	293	94.5	17	5.5	310	100.0
2545	285	96.3	11	3.7	296	100.0
2546	317	99.4	2	.6	319	100.0
รวม	895	96.8	30	3.2	925	100.0

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ในปี 2544 2545 และ 2546 มีบริษัทจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับทั้งหมดในแต่ละปี ซึ่งมีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 6 ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัท โดยในปี 2544 มีจำนวนบริษัทที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทมากที่ที่สุด คือ 17 บริษัท จากทั้งหมด 310 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 5.5 ที่เหลืออีก 293 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 94.5

ในปี 2545 มีจำนวนบริษัทที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีมากรองลงมา คือ 11 บริษัท จากทั้งหมด 296 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 3.7 ที่เหลืออีก 285 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 96.3

ส่วนในปี2546 มีจำนวนบริษัทที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีน้อยที่สุด คือ 2 บริษัท จากทั้งหมด 319 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 0.6 ที่เหลืออีก 317 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 99.4

2.6) ร้อยละของรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่องแยกตามปี

ตารางที่ 4.19 แสดงร้อยละของรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่องแยกตามปี

ปี/ปัจจัย	ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง		มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2544	249	80.3	61	19.7	310	100.0
2545	250	84.5	46	15.5	296	100.0
2546	272	85.3	47	14.7	319	100.0
รวม	771	83.4	154	16.6	925	100.0

จากตารางที่ 4.19 พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดในปี 2544 จำนวน 310 บริษัท มี 61 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 19.7 ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดเมื่อเทียบกับปี 2545 และ 2546 และมี 249 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 80.3

ในปี 2545 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 296 บริษัท มี 46 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.5 ซึ่งเป็นจำนวนที่มากรองลงมาจากปี 2544 และมี 250 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 84.5

และในปี 2546 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 319 บริษัท มี 47 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.7 ซึ่งเป็นจำนวนน้อยที่สุดใน 3 ปี และมี 272 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 85.3

เมื่อพิจารณาภาพรวมทั้ง 3 ปี จะเห็นว่า มีบริษัทจำนวนน้อยซึ่งไม่ถึงร้อยละ 20 ของแต่ละปีที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง

2.7) ร้อยละของรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่องแยกตามปี

ตารางที่ 4.20 แสดงร้อยละของรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่องแยกตามปี

ปี/ปัจจัย	ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง		มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2544	294	94.8	16	5.2	310	100.0
2545	276	93.2	20	6.8	296	100.0
2546	303	95.0	16	5.0	319	100.0
รวม	873	94.4	52	5.6	925	100.0

จากตารางที่ 4.20 พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดในปี 2544 จำนวน 310 บริษัท มี 16 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.2 ซึ่งสูงกว่าปี 2546 แต่ต่ำกว่าปี 2545 และมี 294 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 80.3

ในปี 2545 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 296 บริษัท มี 20 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.8 ซึ่งเป็นจำนวนสูงที่สุดใน 3 ปี และมี 276 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 93.2

และในปี 2546 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 319 บริษัท มี 16 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.0 ซึ่งเป็นจำนวนน้อยที่สุดใน 3 ปี และมี 303 บริษัทที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 95.3

เมื่อพิจารณาภาพรวม พบว่า มีบริษัทจำนวนน้อยมากไม่ถึงร้อยละ 7 ของแต่ละปีที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง

2.8) ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีแยกตามการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีและแยกตามปี

2.8.1) ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีแยกตามการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีในปี 2544

ตารางที่ 4.21 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีแยกตามการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในปี 2544

ปัจจัย	ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี			มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี			รวม		
	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)
ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท	91	91.0	32.6	9	9.0	29.0	100	100.0	32.3
มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท	188	89.5	67.4	22	10.5	71.0	210	100.0	67.7
ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ	195	91.5	69.9	18	8.5	58.1	213	100.0	68.7
มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ	84	86.6	30.1	13	13.4	41.9	97	100.0	31.3
ไม่มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้	203	91.4	72.8	19	8.6	61.3	222	100.0	71.6
มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้	76	86.4	27.2	12	13.6	38.7	88	100.0	28.4
ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี	246	90.4	88.2	26	9.6	83.9	272	100.0	87.7
มีการรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี	33	86.8	11.8	5	13.2	16.1	38	100.0	12.3
ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับลูกค้า	264	90.1	94.6	29	9.9	93.5	293	100.0	94.5
มีการรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับลูกค้า	15	88.2	5.4	2	11.8	6.5	17	100.0	5.5

ตารางที่ 4.21 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีแยกตามการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในปี 2544 (ต่อ)

ปัจจัย	ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี			มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี			รวม		
	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)
ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง	225	90.4	80.6	24	9.6	77.4	249	100.0	80.3
มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง	54	88.5	19.4	7	11.5	22.6	61	100.0	19.7
ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง	266	90.5	95.3	28	9.5	90.3	294	100.0	94.8
มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง	13	81.3	4.7	3	18.8	9.7	16	100.0	5.2
รวม	279	90.0	100.0	31	10.0	100.0	310	100.0	100.0

จากตารางที่ 4.21 เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดในปี 2544 จำนวน 310 บริษัทนั้น มี 22 บริษัท ที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท และเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 188 บริษัท มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท แต่ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 91 บริษัท ที่ไม่มีทั้งการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทและการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 9 บริษัท ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท แต่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 310 บริษัท มี 13 บริษัท ที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ และเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 84 บริษัท มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ แต่ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 195 บริษัท ที่ไม่มีทั้งการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบและการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 18 บริษัท ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ แต่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 310 บริษัท มี 12 บริษัท ที่มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ และมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 76 บริษัท มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ แต่ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 203 บริษัท ที่ไม่มีทั้งการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้และการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 19 บริษัท ไม่มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ แต่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 310 บริษัท มี 5 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ และบริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 33 บริษัท ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ แต่บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 246 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ และบริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 26 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ แต่บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 310 บริษัท มี 2 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า

และบริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 15 บริษัท ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า แต่บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 264บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า และบริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 29 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า แต่บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้สอบบัญชี พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 310 บริษัท มี 7 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และบริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 54 บริษัท ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง แต่บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 225 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และบริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 24 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง แต่บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้สอบบัญชี พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 310 บริษัท มี 3 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และบริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 13 บริษัท ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง แต่บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 266 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และบริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 28 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง แต่บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

2.8.2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีแยกตามการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในปี 2545

ตารางที่ 4.22 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีแยกตามการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในปี 2545

ปัจจัย	ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี			มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี			รวม		
	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)
ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท	116	90.6	42.5	12	9.4	52.2	128	100.0	43.2
มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท	157	93.5	57.5	11	6.5	47.8	168	100.0	56.8
ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ	202	92.2	74.0	17	7.8	73.9	219	100.0	74.0
มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ	71	92.2	26.0	6	7.8	26.1	77	100.0	26.0
ไม่มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้	186	92.5	68.1	15	7.5	65.2	201	100.0	67.9
มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้	87	91.6	31.9	8	8.4	34.8	95	100.0	32.1
ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี	236	92.9	86.4	18	7.1	78.3	254	100.0	85.8
มีการรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี	37	88.1	13.6	5	11.9	21.7	42	100.0	14.2
ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับลูกค้า	262	91.9	96.0	23	8.1	100.0	285	100.0	96.3
มีการรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับลูกค้า	11	100.0	4.0	0	.0	.0	11	100.0	3.7

ตารางที่ 4.22 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีแยกตามการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในปี 2545 (ต่อ)

ปัจจัย	ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี			มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี			รวม		
	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)
ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง	231	92.4	84.6	19	7.6	82.6	250	100.0	84.5
มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง	42	91.3	15.4	4	8.7	17.4	46	100.0	15.5
ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง	256	92.8	93.8	20	7.2	87.0	276	100.0	93.2
มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง	17	85.0	6.2	3	15.0	13.0	20	100.0	6.8
รวม	273	92.2	100.0	23	7.8	100.0	296	100.0	100.0

จากตารางที่ 4.22 เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดในปี 2545 จำนวน 296 บริษัทนั้น มี 11 บริษัท ที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท และเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 157 บริษัท มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท แต่ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 116 บริษัท ที่ไม่มีทั้งการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทและการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 12 บริษัท ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท แต่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 296 บริษัท มี 6 บริษัท ที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ และเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 71 บริษัท มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ แต่ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 202 บริษัท ที่ไม่มีทั้งการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบและการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 17 บริษัท ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ แต่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 296 บริษัท มี 8 บริษัท ที่มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ และมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 87 บริษัท มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ แต่ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 186 บริษัท ที่ไม่มีทั้งการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ และการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 15 บริษัท ไม่มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ แต่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 296 บริษัท มี 5 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ และบริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 37 บริษัท ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ แต่บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 236 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ และบริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 18 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ แต่บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 296 บริษัท ไม่มีบริษัทใดที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัท

ลูกค้า แล้ว บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่มี 11 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า แต่บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 262บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า และบริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 23 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า แต่บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้สอบบัญชี พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 296 บริษัท มี 4 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และบริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 42 บริษัท ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง แต่บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 231 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และบริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 19 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง แต่บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้สอบบัญชี พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 296 บริษัท มี 3 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และบริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 17 บริษัท ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง แต่บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 256 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และบริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 20 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง แต่บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

2.8.3) ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีแยกตามการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในปี 2546

ตารางที่ 4.23 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีแยกตามการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในปี 2546

ปัจจัย	ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี			มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี			รวม		
	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)
ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท	98	90.7	33.8	10	9.3	34.5	108	100.0	33.9
มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท	192	91.0	66.2	19	9.0	65.5	211	100.0	66.1
ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ	227	90.1	78.3	25	9.9	86.2	252	100.0	79.0
มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ	63	94.0	21.7	4	6.0	13.8	67	100.0	21.0
ไม่มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้	226	89.3	77.9	27	10.7	93.1	253	100.0	79.3
มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้	64	97.0	22.1	2	3.0	6.9	66	100.0	20.7
ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี	243	91.0	83.8	24	9.0	82.8	267	100.0	83.7
มีการรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี	47	90.4	16.2	5	9.6	17.2	52	100.0	16.3
ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับลูกค้า	288	90.9	99.3	29	9.1	100.0	317	100.0	99.4
มีการรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับลูกค้า	2	100.0	.7	0	.0	.0	2	100.0	.6

ตารางที่ 4.23 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีแยกตามการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในปี 2546 (ต่อ)

ปัจจัย	ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี			มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี			รวม		
	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)	จำนวน	ร้อยละ (แถว)	ร้อยละ (คอลัมภ์)
ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง	249	91.5	85.9	23	8.5	79.3	272	100.0	85.3
มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง	41	87.2	14.1	6	12.8	20.7	47	100.0	14.7
ไม่มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง	275	90.8	94.8	28	9.2	96.6	303	100.0	95.0
มีการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง	15	93.8	5.2	1	6.3	3.4	16	100.0	5.0
รวม	290	90.9	100.0	29	9.1	100.0	319	100.0	100.0

จากตารางที่ 4.23 เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมดในปี 2546 จำนวน 319 บริษัทนั้น มี 19 บริษัท ที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท และเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 192 บริษัท มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท แต่ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 98 บริษัท ที่ไม่มีทั้งการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทและการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 10 บริษัท ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท แต่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 319 บริษัท มี 4 บริษัท ที่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ และเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 63 บริษัท มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ แต่ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 227 บริษัท ที่ไม่มีทั้งการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบและการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 25 บริษัท ไม่มีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ แต่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 319 บริษัท มี 2 บริษัท ที่มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ และมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 64 บริษัท มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ แต่ไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 226 บริษัท ที่ไม่มีทั้งการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ และการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 27 บริษัท ไม่มีการออกหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ แต่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 319 บริษัท มี 5 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ และบริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 47 บริษัท ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ แต่บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 243 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ และบริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 24 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ แต่บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 319 บริษัท ไม่มีบริษัทใดที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัท

ลูกค้า แล้ว บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่มี 2 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า แต่บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 288 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า และบริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 29 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า แต่บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้สอบบัญชี พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 319 บริษัท มี 6 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และบริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 41 บริษัท ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง แต่บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 269 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และบริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 23 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง แต่บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยการรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้สอบบัญชี พบว่า จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 319 บริษัท มี 1 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และบริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 15 บริษัท ผู้สอบบัญชีได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง แต่บริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี และมี 275 บริษัท ที่ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และบริษัทไม่มีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ในขณะที่อีก 28 บริษัท ผู้สอบบัญชีไม่ได้รายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง แต่บริษัทมีการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2544 จำนวน 310 บริษัท ปี 2545 จำนวน 296 บริษัท และปี 2546 จำนวน 319 บริษัท รวม 925 บริษัท ได้ถูกนำมาวิเคราะห์ในเชิงสถิติด้วยโปรแกรม SPSS โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติค (Logistic Regression Analysis) มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี 7 ปัจจัยกับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

ปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์

ปัจจัยสำคัญที่คาดว่าน่าจะมีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีที่นำมาเป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ มีดังนี้

AUCHAN	=	การเปลี่ยนผู้สอบบัญชี
BRDCHAN	=	อัตราส่วนการเปลี่ยนจำนวนคณะกรรมการบริษัท
AUCCHAN	=	อัตราส่วนการเปลี่ยนจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ
NEWFIN	=	มูลค่าของหุ้นหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ ที่ออกจำหน่าย
SCOPLIM	=	รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ
DISACCT	=	รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความความขัดแย้งระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทในเรื่องหลักการบัญชีเกี่ยวกับ นโยบายการบัญชีที่บริษัทลูกค้าเลือกใช้ การใช้นโยบายนั้น หรือความเพียงพอในการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

GOINCON = รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนในเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง

UNCERTAIN = รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนในเรื่องอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1) ทดสอบสมมติฐานหลักโดยใช้สถิติทดสอบ Model Chi-Square กำหนดระดับนัยสำคัญ 0.10

เนื่องจากแบบจำลองเดิมที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 ไม่ค่อยมีความเหมาะสมนัก ภายหลังจากการประมวลผลครั้งแรกแล้ว จึงได้ทำการแปลงข้อมูลบางส่วน โดยการนำตัวแปร BRDCHAN และ AUCCHAN มายกกำลังสอง และค่อยๆตัดตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีมากที่สุดออกจากสมการไปทีละตัว โดยตัวแปรที่ตัดออกไป ได้แก่ SCOPLIM DISACCT และ GOINCON ทั้งนี้ เพื่อให้ผลที่ได้จากการวิเคราะห์มีความถูกต้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยที่แบบจำลองใหม่มีรูปแบบดังนี้

$$AUCHAN = \beta_0 + \beta_1 BRDCHAN + \beta_2 AUCCHAN + \beta_3 NEWFIN + \beta_4 UNCERTAIN$$

<u>สมมติฐานหลัก</u>

H_0 : $\beta_1 = \beta_2 = \beta_3 = \beta_4 = 0$

H_a : มี β_i อย่างน้อย 1 ตัวที่ไม่เท่ากับ 0

ผลที่ได้จากการทดสอบสมมติหลักภายหลังจากการแปลงค่าข้อมูลและตัดตัวแปรบางตัวออกแล้ว โดยใช้สถิติทดสอบ Model Chi-Square แสดงดังตาราง ข้างล่างนี้

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าสถิติทดสอบ Model Chi-Square และค่าซิกนิฟิแคนท์

	Chi-square	df	Sig.
Step	8.127	4	.087
Block	8.127	4	.087
Model	8.127	4	.087

ตารางที่ 4.25 แสดงค่า Nagelkerke R Square

Step	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	550.410	.009	.019

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ค่าซิกนิฟิแคนท์ของแบบจำลองใหม่ที่ได้จากการประมวลผลข้อมูลด้วย SPSS มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ คือ 0.10 ดังนั้น จึงปฏิเสธ H_0 แสดงว่า มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ปัจจัยจากปัจจัยทั้งหมด 4 ปัจจัย คือ การเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท การเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบ การออกจำหน่ายหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ และรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง ที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 และ ค่า Nagelkerke R Square จากตารางที่ 4.25 บอกให้ทราบว่าปัจจัยต่างๆสามารถอธิบายการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีได้ 1.90 %

หลังจากนั้นทำการทดสอบสมมติฐานรองเพื่อดูว่ามีตัวแปรหรือปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี

2) ทดสอบสมมติฐานรองโดยใช้สถิติทดสอบ Wald กำหนดระดับนัยสำคัญ 0.10

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าสถิติทดสอบ Wald และค่า ซิกนิฟิแคนท์

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95.0% C.I.for EXP(B)	
							Lower	Upper
BRDCHAN	1.853	1.071	2.992	1	.084	6.380	.781	52.083
AUCCHAN	.841	.791	1.131	1	.287	2.319	.492	10.918
NEWFIN	.000	.000	.335	1	.562	1.000	1.000	1.000
UNCRTAIN(1)	-.497	.426	1.356	1	.244	.609	.264	1.404
Constant	-1.914	.412	21.622	1	.000	.147		

<u>สมมติฐานรอง</u>

1) $H_0 : \beta_1 = 0$

$H_a : \beta_1 \neq 0$

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ค่าซิกนิฟิแคนท์ ของตัวแปร BRDCHAN มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.10 ดังนั้น จึงปฏิเสธ H_0 นั่นแสดงว่า การที่บริษัทมีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

2) $H_0 : \beta_2 = 0$

$H_a : \beta_2 \neq 0$

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ค่าซิกนิฟิแคนท์ ของตัวแปร AUCCHAN มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.10 ดังนั้น จึงยอมรับ H_0 นั่นแสดงว่า การที่บริษัทมีการเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

3) $H_0 : \beta_3 = 0$

$H_a : \beta_3 \neq 0$

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ค่าซิกนิฟิแคนท์ ของตัวแปร AUCCHAN มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.10 ดังนั้น จึงยอมรับ H_0 นั่นแสดงว่า การที่บริษัทมีแผนจะออกหุ้นสามัญ

หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

4) $H_0 : \beta_4 = 0$

$H_a : \beta_4 \neq 0$

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ค่าซิกนิฟิแคนท์ ของตัวแปร AUCCHAN มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.10 ดังนั้น จึงยอมรับ H_0 นั่นแสดงว่า การที่ผู้สอบบัญชีรายงานเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

จากผลการทดสอบสมมติฐานทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 7 ปัจจัย ประกอบด้วย การเปลี่ยนคณะกรรมการบริหารบริษัท การเปลี่ยนคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท การออกจำหน่ายหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิหรือหุ้นกู้ของบริษัท รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับลูกค้า รายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง และรายงานของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง มีเพียงปัจจัยเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี นั่นก็คือ การเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท สาเหตุที่เป็นเช่นนั้น น่าจะมาจากในกระบวนการคัดเลือกผู้สอบบัญชีของบริษัทส่วนใหญ่คณะกรรมการบริษัทจะมีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจเลือกและเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ดังนั้น หากมีการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทผู้ที่เคยเห็นชอบผู้สอบบัญชีคนเดิมออกไป คณะกรรมการบริษัทคนใหม่ อาจเลือกผู้สอบบัญชีอื่นที่ไม่ใช่คนเดิมก็ได้

นอกจากนั้น จะเห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวกับความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีเลย แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าผู้สอบบัญชีจะรายงานเกี่ยวกับการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบ ความขัดแย้งในเรื่องหลักการบัญชีระหว่างผู้สอบบัญชีกับบริษัทลูกค้า ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่อง หรือความไม่แน่นอนอื่นนอกเหนือจากเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่องที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจพบขณะปฏิบัติงานสอบบัญชีจะไม่ส่งผลให้บริษัทลูกค้าเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ดังนั้น เมื่อผู้สอบบัญชีทราบแล้วว่าความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ผู้สอบบัญชีจึงควร

ปฏิบัติงานตรวจสอบ ด้วยความตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์สุจริต และเสนอรายงานไปตามผลที่ได้จากการปฏิบัติงานตรวจสอบจริง

เมื่อเปรียบเทียบผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐานในงานวิจัยนี้กับโครงการวิจัยที่ผ่านมาดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทจดทะเบียนและรับอนุญาตในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(สมหวัง ศุภโชคชัยวัฒนา , นิทัศน์ เหมรักษ์ และ พรสวรรค์ เรืองสุขอุดม ,2539) โดยการวิจัยดังกล่าวได้ทำการส่งแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีและปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีไปยังบริษัทจดทะเบียนทั้งหมดที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2540 เป็นจำนวน 454 บริษัท พบว่า ปัจจัยที่เหมือนกันที่ถูกนำมาพิจารณาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนผู้สอบบัญชีปัจจัยหนึ่งในหลายๆปัจจัยของการวิจัยครั้งนี้กับโครงการวิจัยที่ผ่านมา คือ การเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัท

จากโครงการวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 หมายความว่า บริษัทจดทะเบียนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าปัจจัยการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทมีความสำคัญปานกลางในการพิจารณาเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งขัดแย้งกับผลที่ได้จาการวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากผลที่ได้จาการวิจัย พบว่า ปัจจัยการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี นั่นหมายถึง การเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทมีความสำคัญมากในการพิจารณาเปลี่ยนผู้สอบบัญชี ประกอบกับผลงานวิจัยที่ผ่านมายังระบุอีกว่า ผู้ที่มีอิทธิพลมากที่สุด และมีอำนาจมากที่สุดในการตัดสินใจเปลี่ยนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คือ คณะกรรมการบริษัท นั่นยิ่งเป็นสิ่งที่สนับสนุนผลการวิจัยในครั้งนี้ว่าการเปลี่ยนคณะกรรมการบริษัทเป็นปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนผู้สอบบัญชี